

УДК 745

НЕФРИТ. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ ТА КУЛЬТУРИ НЕФРИТУ

ТАН Чжунянь

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
tangzhongyan940711@gmail.com

Досліджено історичну базу виникнення поняття нефриту та зародження культури нефриту, розвиток філософії і концепції мистецтва нефриту в доісторичні часи Китаю.

Ключові слова: нефрит, нефритове мистецтво, культура, дизайн, історія.

ВСТУП

Нефрит завжди вважався сакральним каменем, що має довгу історію та багато недосліджених символічних значень та властивостей. Як і будь-який інший природний матеріал, нефрит з кожним роком стає більш дефіцитним мінералом, тому повинен мати особливе місце в концепціях мистецтва та дизайну, що є неможливим без глибокого вивчення його суті та значення в культурі обробки та мистецтва цього мінералу. Кожний виріб із нефриту особливий, має свою індивідуальність і призначення. Важливо, щоб глядач розумів значення та функцію об'єкту мистецтва чи дизайну. Таким чином, можна значимість цього дослідження та її актуальність на території Китаю та навіть всього світу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданнями дослідження є: дослідити історичну базу зародження культури нефриту, нефритового мистецтва; довести чи спростувати актуальність нефритового мистецтва та можливий розвиток цього мистецтва у Китаї, а також на міжнародному рівні.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Судячи з доциньської літератури та знайдених нефритових виробів, до їх появи мав бути тривалий процес диференціації та ідентифікації нефриту. У цьому процесі властиві первісні характеристики текстури та кольору нефриту поступово усвідомлюються, формуючи почуття краси, і тоді він розглядається як «чарівний об'єкт» із надреальною силою і розглядається як духовне середовище зв'язку з Богом.

“Краса цього нефриту та початкове формування містифікації започаткували естетику та чаклунство для виникнення нефритового мистецтва. У зв'язку з різними природними та людськими умовами у різних частинах нашої країни розвиток концепції та культури нефриту також нерівномірний. Судячи з наявних даних, предки первісних племен північно-східного та південно-східного узбережжя могли взяти на себе провідну роль у завершенні процесу диференціації та ідентифікації нефриту у своїй боротьбі з

природою, у своїх виробничих та життєвих практиках. Це важливе питання у вивченні стародавнього нефриту, але це не саме мистецтво нефриту..." [1].

За час розвитку нефритового мистецтва утворилися різні культури з часів неоліту. Найбільш відомою та багатою з них була культура Лянчжу. Деякі вироби досі є недослідженими за своїм функціоналом та мають багато неоднозначних суджень.

Культура Лянчжу — це культура середнього неоліту в районі озера Тайху. Вона поширена на півночі, сході та півдні озера Тайху. Кількість вироблених нефритових виробів сягнула тисяч одиниць, більшість із них — тремолітовий нефрит або актинолітовий нефрит, зумовлене це багатими копальнями, які забезпечували велику кількість нефриту для культурних племен Лянчжу та сприяли процвітанню розвитку нефритової культури. Існують різні форми, у тому числі бі, конг, кільце, хуан, корона, тризуб, півколо, конус, колона, прикраса на кінці стрижня, гонги, браслети, гачки для ременя, томагавки, списи, прядки, намиста, трубки, підвіски, а також птиці, цикади, жаби, черепахи, риби і т. д.

“Неолітичне нефритове мистецтво має історію в 6000 років і має процес зародження, зростання, розвитку, занепаду і навіть вимирання. Сінлонгва, Чахай, Хемуду, Маджиабанг належать до періоду зростання. За часи Хуншаня і Лянчжу було досягнуто піку нефритового мистецтва в епоху неоліту. Далі послідували інструменти та зброя нефриту пізнього неоліту, який став поворотним моментом в історії нефритового мистецтва і водночас оголосив про кінець неолітичної нефритової промисловості.” [1].

З розвитком культур нефритового мистецтва, кожна наступна мала свою еволюцію в освоєнні матеріалу, винайдення інструментів обробки і філософське переосмислення цього каменю, більш тонке ставлення до форм та мотивів виробів.

ВИСНОВКИ

Досліджено історичну базу зародження нефритового мистецтва в Китаї. Вивчені культури нефритового мистецтва від самого зародження до сучасності. Проведено аналіз виробів із нефриту та еволюцію обробки цього матеріалу. Складений прогноз розвитку нефритового мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. 杨伯达, 论中国古代玉器艺术.故宫博物院, 故宫玉石器论坛, Ян Бода, Про стародавнє китайське нефритове мистецтво, Палац-музей. Форум інструментів з нефриту. 1995. 24с.

TANG Z.

JADE. DEVELOPMENT OF THE CONCEPT AND CULTURE OF JADE

Explored the historical basis of the first nascence of the concept of jade and the emergence of jade culture, the development of the philosophy and concept of jade art in prehistoric times in China.

Key words: Jade, jade art, culture, design, history.